

Meg kell gyorsítani irodalmunk szocialista szellemű fejlődését

Ülést tartott az Írószövetség választmánya

A Magyar Írók Szövetségének választmánya megtartotta első ülését, amelyen Darvas József, a szövetség elnöke mondtotta el az elnökség beszámolóját. Hangsúlyozta, hogy az Írószövetség tevékenysége a múltban két véglet között mozgott. Volt egy időszak, amikor sóhivatal volt s volt egy időszak, amikor »világpolitikát« próbált csinálni.

— *Mi azt szeretnénk — mondotta —, ha a jövőben egyik véglet sem lenne, hanem az Írószövetség azokat a feladatokat látná el, amelyek az irodalompolitika gyakorlati formálásában, végrehajtásában, az írói ügyek gondozásában a Magyar Írók Szövetségére ténylegesen hárulnak.*

Az Írószövetség bizottságai

A beszámoló ismertette a szövetség különböző szakbizottságainak megalakulását, működését, feladatait. Az Írószövetség felvételi bizottságának elnöke Földeák János, a szociális és gazdasági bizottság elnöke Barabás Tibor, az ifjúsági bizottság elnöke Simon István, a külügyi bizottság elnöke Tolnai Gábor, a vidéki írók ügyeivel foglalkozó bizottság elnöke Jankovich Ferenc, a szövetség prózai bizottságának elnöke Illés Endre, a költői szakosztály elnöke Fodor József, a drámai szakosztály elnöke Mesterházi Lajos, az esztétikai bizottság elnöke Király István, a műfordítói bizottság elnöke pedig Hajdu Henrik.

Megindult a tagfelvétel

Darvas József a tagfelvételtől elmondotta, hogy annak idején már, amikor megalakult az Írószövetség, hangsúlyozták, hogy az akkori tagságot semmiképpen nem tekintik lezártnak. Az Írószövetség megalakulásával elindul a tagfelvétel rendes, normális menete, hozzátették ugyanakkor azt is, hogy a szövetség tagsága — éppen a magasabbra szabott követelmények alapján — nem lehet olyan nagyszámú, mint valamikor, a felozlatás előtt volt. Az Írószövetség a tagfelvétel munkáját már megkezdte.

A referátum külön foglalkozott a külügyi bizottság eddigi munkájával is. Az elmúlt időszakban az Írószövetséget jó néhány külföldi küldöttség és fontos személyiség kereste fel: a többi között G. Pajetta, az Olasz Kommunista Párt Központi Bizottságának titkára, Alexander Abusch, az NDK kulturális ügyeinek minisztere, akik hosszasan elbeszélgettek a megjelent magyar írókkal. Járt nálunk csehszlovák, német, albán és lengyel küldöttség is. A napokban érkezett a román küldöttség. A beszámoló foglalkozott az Írószövetség lapjának, az *Élet és Irodalomnak* problémáival. Megállapította, hogy az utóbbi idő-

ben a lap szerkesztésében, cikkeinek színvonalában jelentős javulás tapasztalható.

Gyorsabban előre

Darvas József ezek után az Írószövetség előtt álló feladatokról szólt:

— Jövő munkánkat — mondotta — a párt VII. kongresszusa határozatainak, referátumainak, vitáinak jegyében, a pártkongresszus szellemében kell vizsgálnunk, számbavéve természetesen mindenekelőtt az irodalmi életben jelentkező sajátos problémákat. A kongresszus jóváhagyta a párt kulturális politikájának eddigi vonalát, amelynek szellemében az Írószövetség is létrejött. A kongresszus határozatai között a legfontosabb: meggyorsítani a szocialista fejlődést Magyarországon. Ebből le kell vonni a következtetéseket az irodalmi élet területére is. Itt is meg lehet és meg kell gyorsítani a konszolidációt, s ami ennek a továbbfolytatása: egész irodalmunk szocialista szellemű fejlődésének az ütemét.

— Az a világpolitikai folyamat, amely 1959-ben elkezdődött a békés egymás mellett élés megteremtésében, remélhetőleg nem áll meg, hanem továbbfejlődik. A békés együttélés politikája azonban nem jelenti a kétféle ideológia összebékülését. A nemzetközi kapcsolatok szélesedésével nyilván hozzánk is beáramlik majd egy csomó olyan eleme a gondolkodásnak, a kultúrának, ami nem a mi sajátunk, s az ezekkel való harcra, mégpedig színvonalas harcra nagyon komolyan fel kell készülnünk.

Alkotó vitákat

— A másik jelenség: irodalmi életünkben még hiányzik a nagyobb pezsgés, az alkotó jellegű vitaélet. Eppen ezért az Írószövetségnek mindent meg kell tennie, hogy a szellemi, ideológiai élet területén az eddigénél sokkal pezsgőbb, elevenebb, harcosabb szellem teremtsék meg magában a szövetség életében is, a szövetség különböző fórumain is, de a különböző lapok hasábjain is.

A beszámoló további része foglalkozott a külföldi könyvkiadás néhány kérdésével. Megállapította, hogy az 1956 előtti »elzárkózási politikával« szemben ma ezen a területen bizonyos túlzások, végiggondolatlan gyakorlati következtetések tapasztalhatók. A nyugati polgári irodalomnak egy sor olyan terméke is megjelenik, amelyet ha nem adnának ki, semmiféle veszteséget nem jelentene. Arról nem is beszélve, hogy a megjelenő ilyesfajta művekkel kapcsolatban nem folyik elvi, eszmei vita, harc, kritikai munka.

— Egy másik ilyen jelenség — folytatta Darvas József —, hogy 1956 előtt, de még inkább 1953 előtt a magyar irodalom megítélésében sokfajta szempont volt, például a *szűkítő tendencia, amit feltétlenül korrigálni kellett.* Manapság viszont néha a másik véglet tapasztalható. Lassanként már majdnem minden előkerül az elmúlt évtizedek magyar irodalmából haladó előjellel, haladó névvel s ezzel együtt előkerül a polgári világnézetnek egy olyan áramlása, amelyre szintén nem lenne semmi szükség. S még nagyobb baj az, hogy ezeknek a könyveknek az értékelésével kapcsolatban jelentkező *kritikai magatartás sem megfelelő.*

Közelebb az élethez

Ezután Darvas József arról beszélt, hogy az Írószövetségnek foglalkoznia kell azzal a problémával is, hogyan kerüljenek íróink közelebb az élethez. *Főleg a fiatal írókra vonatkozik ez.*

— Vannak már különböző kísérletezések — mondotta — és próbálkozások. Levelek ér-

keznek az Írószövetségbe *termelőszövetkezetekből, üzemekből, állami gazdaságokból — várják, kéri az írókat.* Gondolkoznunk kellene azon is, hogy esetleg a Derkovits-ösztöndíjnak megfelelő József Attila-ösztöndíjat alapítsunk fiatal írók számára, amely 2—3 évre megélhetést biztosít. A feltétel: *együttélés egy üzemmel vagy szövetkezettel.*

A nézeteltérések feloldódása

A vitában Dobozy Imre, az Írószövetség főtitkára az úgynevezett kényes felvételi kérelmek ügyéről szólt és megállapította:

— Az Írószövetség eddig is arra törekedett s a jövőben még inkább arra törekszik, hogy az arra érdemes kívülre kerüljenek az irodalmi élet áramlásába. A szövetségben belül is van még nézeteltérés, különbség az írók között. Ezeket sem akarjuk letagadni. Működésünket a jövőben részben annak a szolgálatába kívánjuk állítani, hogy ezek az egymás közötti nézeteltérések feloldódjanak.

Dobozy Imre megállapította, hogy a szövetség egyik legfontosabb feladata, hogy az alkotómunka adott, eleven problémáival foglalkozzék. *Viták kelleneek* s ezeknek a vitáknak természetes, józan, higgadt légkört kell teremteni, olyan légkört, amelyben nem maradhatnak kimondatlan gondolatok, hanem az írók nyíltan beszélnek egymás között.

A vita

Barabás Tibor az írói jövődeletről beszélt. Mesterházi Lajos megállapította, hogy az Írószövetség szellemi harcaiban alapkérdésnek tartja: *ideológiai, kritikai harcot* folytatni a polgári irodalomnak és a polgári szellemnek a betörése ellen.

Madarász Emil felszólalása után Veres Péter beszélt:

— Az ismeretterjesztésnek — mondotta — olyan ágai-bogái vannak, amelyekben nekem — öreg fejjel is — állandóan olvasni, pótolni kell azt, amit nem szerezhetek meg máshol. De nemcsak nekem. Hiába járt valaki egyetemet elelőtt húsz esztendővel, ha *eleven szellemi életet akar élni, akkor jelen kell lennie a mai világban.* Tömértelen olyan ismeretanyag van, amely nem irodalom, de könyv s népszerű, fontos, hasznos.

Tatay Sándor a viták fontosságáról beszélt, arról, hogy bátrabban lehet és kell helyt adni az ellenvéleménynek is. Gergely Sándor az írók és a magyar rádió és televízió kapcsolatáról szólt, Jankovich Ferenc és Goda Gábor szavai után Köpeczi Béla elmondotta, hogy az irodalmi művek mennyiségével nincs probléma, az írói alkotások színvonalát, minőségét kell emelni. Szabó Pál hozzászólása után Urbán Ernő a könyvterjesztés kérdéseiről beszélt és az írók szerepéről a könyvek propagálásában.

A tagfelvételek

Földeák János a felvételi bizottság nevében a választmány elé terjesztette a beérkezett felvételi kérelmeket. Az Írószövetség felvételi bizottságához számos tagfelvételi kérelem érkezett, ezek közül néhányat a választmány megvitatott, majd a szövetség tagjai sorába felvette Kodolányi Jánost, Darvas Endrét, Hidas Antalt, Hidas Antalnét, Cseres Tibort, Rákóc Sándort, Román Györgyöt, Balázs Sándort, E. Kovács Kálmánt és Szeberényi Lehel.

Darvas József zárószavával a Magyar Írók Szövetségének választmánya befejezte tanácskozását.